II

(Nelegislativní akty)

ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2020/787

ze dne 16. června 2020

o prodloužení přechodného období pro nabývání zemědělské půdy v Chorvatsku

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o přistoupení Chorvatské republiky k Evropské unii,

s ohledem na Akt o přistoupení Chorvatské republiky, a zejména na článek 3 přílohy V tohoto aktu,

s ohledem na žádost Chorvatska,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Podle aktu o přistoupení z roku 2011 může Chorvatsko po dobu sedmi let od přistoupení, která skončí dne 30. června 2020, ponechat v platnosti omezení týkající se nabývání zemědělské půdy státními příslušníky jiného členského státu nebo států, jež jsou smluvní stranou Dohody o evropském hospodářském prostoru (Dohody o EHP), a právnickými osobami zřízenými podle práva jiného členského státu nebo státu Dohody o EHP. Jde o dočasnou výjimku z volného pohybu kapitálu, jenž je zaručen články 63 až 66 Smlouvy o fungování Evropské unie. Toto přechodné období může být prodlouženo pouze jednou, a to nejdéle o tři roky.

(2) Hlavním důvodem pro poskytnutí přechodného období při přistoupení Chorvatska k Evropské unii byla potřeba zachovat sociálně-ekonomické podmínky pro zemědělské činnosti po zavedení jednotného trhu a přechodu ke společné zemědělské politice v Chorvatsku. Cílem bylo především zohlednit obavy vzniklé v souvislosti s možným dopadem liberalizace nabývání zemědělské půdy na odvětví zemědělství. Důvodem byly výrazné rozdíly v cenách půdy a kupní síle zemědělců v Chorvatsku v porovnání s Belgií, Dánskem, Finskem, Francií, Irskem, Itálií, Lucemburskem, Německem, Nizozemskem, Portugalskem, Rakouskem, Řeckem, Spojeným královstvím, Španělskem a Švédskem (dále jen EU-15) ([1]). Účelem přechodného období bylo dále: i) usnadnit proces restituce a privatizace zemědělské půdy; ii) zlepšit vedení pozemkových knih a katastru nemovitostí a úpravu vlastnických práv; a iii) odminovat zemědělskou půdu. Ve své zprávě ze dne 8. května 2017 o přezkumu přechodných opatření týkajících se nabývání zemědělských nemovitostí, která byla stanovena smlouvou o přistoupení Chorvatska k EU z roku 2011 (dále „přezkum v polovině období"), Komise již zdůraznila význam dosažení výše zmíněných cílů do konce poskytnutého přechodného období ([2]).

(3) Dne 15. listopadu 2019 požádalo Chorvatsko o prodloužení přechodného období pro nabývání zemědělské půdy o tři roky.

(4) Podle údajů dostupných Eurostatu patří ceny zemědělské půdy v Chorvatsku k nejnižším v Evropské unii. Úplné sblížení prodejních cen zemědělské půdy se ani neočekávalo, ani nebylo pokládáno za nezbytnou podmínku ukončení přechodného období. Nicméně rozdíly mezi cenami zemědělské půdy v Chorvatsku a téměř ve všech ostatních členských státech, zejména ve státech EU-15, jsou natolik výrazné, že by mohly bránit dalšímu plynulému sbližování cen.

([1]) Zpráva Komise Radě ze dne 8. května 2017, Přezkum přechodných opatření týkajících se nabývání zemědělských nemovitostí, která byla stanovena smlouvou o přistoupení Chorvatska k EU, COM(2017) 217.

([2]) Tamtéž.

(5) Z údajů Eurostatu rovněž vyplývá, že HDP na obyvatele vyjádřený ve standardu kupní síly se mezi Chorvatskem a téměř všemi ostatními členskými státy, zejména státy EU-15, stále značně liší. Stávající ceny zemědělské půdy jsou tudíž v poměru ke kupní síle v Chorvatsku vysoké.

(6) Podle šetření o struktuře zemědělských podniků z roku 2016 ([3]) je pro strukturu vlastnictví půdy v Chorvatsku typické, že převládají malá rodinná hospodářství a roztříštěné zemědělské pozemky. V porovnání s průměrným zemědělcem v Evropské unii využívá chorvatský zemědělec o 30 % menší plochu zemědělské půdy, chová pouze polovinu kusů dobytka a jeho standardní produkce je o 56 % nižší. Proces konsolidace těchto malých hospodářství stále probíhá. Roztříštěnost zemědělských pozemků je jedním z hlavních faktorů, které brzdí rozvoj zemědělství v Chorvatsku.

(7) Nižší produktivita chorvatských zemědělců v porovnání s ostatními evropskými zemědělci má negativní dopad na jejich konkurenceschopnost. V porovnání s průměrnou zemědělskou produktivitou Evropské unie byla zemědělská produktivita v Chorvatské republice v roce 2018 nižší o 70,2 %. Chorvatské orgány uvádějí, že chorvatské zemědělství není na jednotném evropském trhu dostatečně konkurenceschopné.

(8) Ve své žádosti o prodloužení přechodného období chorvatské orgány dále zdůrazňují, že je zapotřebí více času k plnému provedení některých projektů, které by měly po svém dokončení zjednodušit nabývání zemědělské půdy, například: i) privatizace a restituce půdy; ii) úpravy vlastnických práv; iii) uvedení údajů v pozemkových knihách a katastru do náležitého stavu; a iv) pokračování odminování zemědělské půdy, u níž existuje podezření, že je stále zaminovaná.

(9) S ohledem na tyto souvislosti lze spolu s chorvatskými orgány předpokládat, že by zrušení omezení ode dne 1. července 2020 vyvolalo tlak na ceny půdy ve všech zeměpisných oblastech Chorvatska. Proto není využita možnost omezit prodloužení přechodného období na vybrané zeměpisné oblasti, které jsou obzvláště dotčené. Rostoucí trend cen zemědělské půdy by byl v krátkodobém až střednědobém horizontu velmi pravděpodobně nepříznivý pro strukturální transformaci chorvatského zemědělství, včetně transformace malých zemědělských podniků ve střední zemědělské podniky. Proto existuje nebezpečí, že po skončení přechodného období dojde k vážnému narušení chorvatského trhu se zemědělskou půdou.

(10) Z tohoto důvodu by se mělo prodloužení přechodného období o tři roky uvedené v kapitole 3 přílohy V aktu o přistoupení z roku 2011 povolit.

(11) Aby se trh v plném rozsahu připravil na liberalizaci, je i za nepříznivých hospodářských podmínek nadále nanejvýš důležité podporovat zlepšení chorvatského zemědělství prostřednictvím různých opatření. Tato opatření, která již byla zdůrazněna v přezkumu v polovině období, zahrnují: i) dokončení zemědělské reformy; a ii) restituci a privatizaci zemědělské půdy během přechodného období.

(12) Protože otevřený jednotný trh byl vždy centrem evropské prosperity, zvýšený příliv zahraničního kapitálu by zemědělskému trhu v Chorvatsku rovněž přinesl potenciální prospěch. Jak bylo zdůrazněno v přezkumu v polovině období, mohly by zahraniční investice do odvětví zemědělství rovněž mít dlouhodobý příznivý vliv na poskytování kapitálu a know-how, jakož i na fungování trhů s půdou a zemědělskou produktivitu. Postupné uvolňování omezení zahraničního vlastnictví během přechodného období by také přispělo k přípravě trhu na úplnou liberalizaci.

(13) Z důvodu právní jistoty a s cílem zabránit vzniku právní mezery ve vnitrostátním právním systému Chorvatska po skončení současného přechodného období by toto rozhodnutí mělo vstoupit v platnost dnem zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Přechodné období pro nabývání zemědělské půdy v Chorvatsku uvedené v kapitole 3 přílohy V aktu o přistoupení z roku 2011 se prodlužuje do dne 30. června 2023.

([3]) Viz https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:FSS

Článek 2

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Bruselu dne 16. června 2020.

Za Komisi
Ursula VON DER LEYEN
předsedkyně